

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 10.01.2019

Sayı: 80

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkan Vekili

10/854

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de bugün 76 vakıf üniversitesi yer almaktadır. Günümüzde birkaç istisna hariç, mevcut vakıf üniversitelerinde kurumsal bir kimlikten söz etmek ne yazık ki mümkün değildir. Bu üniversiteler, uyguladığı yöntemlerle bugün adeta bir aile şirketi görüntüsündedir.

Bu üniversitelerin yeterince denetlenip denetlenmediği, vergi ödemeden para kazanan bir ticarethane haline nasıl geldikleri bütün yönleriyle araştırılmalıdır. Bu konunun detaylarıyla incelenmesi ve araştırılması amacıyla Anayasa’nın 98., İçtüzüğü’nün 104. ve 105.maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkan Vekili

GEREKÇE

Türkiye’de ilk vakıf üniversitesi 1984 yılında kurulmuş, bu yıldan itibaren sayıları hızla artan vakıf üniversiteleri, yükseköğretim sistemi içerisinde önemli bir konuma gelmiştir.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından yayınlanan Türkiye’deki vakıf üniversitelerine ilişkin “Vakıf Yükseköğretim Kurumları 2018” adlı rapora göre Mayıs 2018 itibariyle bugün ülkemizde 76 Vakıf Üniversitesi yer almaktadır.

İdari ve mali yönlerden çeşitli konularda devlet üniversitelerinden farklılıklar arz ettikleri için bu kurumlarla ilgili farklı mevzuat düzenlemelerine ihtiyaç duyulmuştur. Bu düzenlemeler de çıkarılan kanunlarla yapılmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kurumları Yasası, YÖK’e vakıf üniversitelerini de denetleme yetkisi vermektedir. YÖK tarafından bugüne kadar yapılan denetimlerde vakıf üniversitelerine yaklaşık 300 milyon lira kaynak aktarımı yapıldığı tespit edilse de her vakıf üniversitesinin bir siyasi veya iktisadi gruba bağlı olması, Kurul’un bu konuda çok rahat hareket etmesine engel teşkil etmektedir.

Vakıf üniversitelerinin kuruluşunda ve uygulamada önemli yanlışları vardır. Birkaç istisna hariç, mevcut vakıf üniversitelerinde kurumsal bir kimlikten söz etmek ne yazık ki mümkün değildir. Bu üniversiteler, bugüne kadar bir aile şirketi görüntüsünden kurtulamamıştır.

Bunun temel nedenlerinden birisi yetkilerin mütevelli heyete ait olmasıdır. Tüzel kişiliği mütevelli heyet temsil etmekte, vakıf kuran, bu heyeti istediği gibi seçmektedir. Vakfı kuran tek kişi patron durumunda vakfı idare etmektedir.

Bu kurumların yönetim biçimleri kamu kurumlarına göre farklılık gösterdiği için rektörün konumu ve mütevelli heyeti ile ilişkisi de tartışma konusu olmaktadır.

Devlet üniversitelerinde rektör en üst idari amirken vakıf üniversitelerinde mütevelli heyetidir ve rektör, vakıf başkanının da bulunduğu mütevelli heyetinin bir üyesidir.

Bu durum özerkleşme, kurumsallaşma, akademik liderlik gibi konularda sorunlara yol açabilmektedir. Tüzel kişiliğin temsilcisinin ve atamalarda yetkilinin mütevelli heyeti olması üniversite içinde rektörlük ve mütevelli heyeti olarak iki güç odağını doğurmuştur.

Bunun yanında akademik birimleri de mütevelli heyet tespit etmekte, Rektör adayını mütevelli heyet belirlemekte; Rektör, üniversitenin bağlı olduğu siyasi gruba mensup ya da o gruba yakın kişiler arasından tayin edilmektedir. Dekan, Enstitü Müdürü gibi tüm akademik birimlere mütevelli heyet atama yapmaktadır. Mütevelli Heyet Başkanlığı da aile içinde kalmaktadır.

Vakıf üniversitelerindeki aile şirketi görüntüsü daha da ileri boyuta ulaşmıştır. Aile fertlerine şirket kurdurma yoluna gidilmiş, kurdurdukları şirketlere fatura keserek buradan kar transferi yapılmaya başlanmıştır. Böylece vakıfların içi boşaltılmış, vakıf vakıf olmaktan çıkmıştır.

Ülkemizdeki birçok vakıf üniversitesinin adındaki vakıf kelimesi artık anlamından çok uzaktır. Bu üniversiteler artık adeta vergi vermeden para kazanan bir şirket haline gelmiştir.

Vakıf üniversiteleri vakıf senedinde ve Vakıf Üniversiteleri Kanunu'nda geçen burs miktarı konusunu da kendilerine göre kılıfa uydurmaktadır.

Bu nedenlerle vakıf üniversitelerinin hepsinin denetlenip denetlenmediği, bu kurumlara kaynak aktarılıp aktarılmadığı, hangi üniversiteye ne kadar kaynak aktarıldığı soruları yanıtlanmaya ve incelenmeye muhtaçtır.

Vakıf üniversitelerinin durumu bu bilgiler çerçevesinde araştırılmalı, kafalardaki soru işaretleri giderilmelidir.

Bu konunun detaylarıyla incelenmesi ve araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98.,İçtüzüğün 104. ve 105.maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.